

ESIHISTORIAN ELÄVÖITTÄMINEN EURASSA

SIRPA WAHLQVIST
KULTTUURITOIMENJOHTAJA
EURAN KUNTA

EURA ON ESIHISTORIAN AARREAITTA

- ◉ Arkeologista tutkimusta on tehty viime vuosisadalta lähtien jatkuvasta. Pelastuskaivausten lisäksi kunta on rahoittanut maamme merkittävintä tutkimuskaivausta Luistarin alueella vuosina 1969 - 92. Tutkittua tietoa Euran esihistoriasta on valtavasti.
- ◉ Eurassa on monia suomalaisittain poikkeuksellisen merkittäviä muinaisjäännösalueita, kuten punamultahaudoistaan tunnettu Kolmhaara kivikaudelta, vasarakirveskulttuurin "kirvestehtaas", Panelian pronssikausi - Kuninkaanhauta on pohjoismaiden suurin röykkiö, Suomen laajin röykkiökalmisto Harola pronssikauden ja rautakauden taitteesta ja rautakauden loppupuolen ruumishauta-alueet, kuten Luistari, Käräjämäki ja Pappilanmäki, antavat merkittävää tietoa koko Suomen esihistoriasta.
- ◉ Euran myöhäisrautakautisten muinaisjäännösten ja niiden laajan tutkimustyön ansiosta voidaan kertoa melko tarkasti, millaista elämä Suomessa oli 1000 vuotta sitten (muualla Suomessa oli tuolloin vallitsevana hautausmuotona vielä polttohautaus). Esihistorian tunnetuksi tekemiseen liittyvät hankkeet Eurassa pohjautuvat tähän ainutlaatuiseseen tilanteeseen.

TOTEUTETUT TOIMENPITEET EURAN ESIHISTORIAN ELÄVÖITTÄMISEKSI JA TUNNETUKSI TEKEMISEKSI ENNEN ESIHISTORIAN EURA -HANKETTA

- ◉ Muinaisjäännösten kunnostaminen ja viitoittaminen esittelykuntoon Luistarissa, Käräjämäellä ja Linnavuorella
- ◉ Luistarin muinaispuiston kehittäminen (valokuvanäyttely kaivauksista ja niiden löydöistä, entistetyt haudat ja opastettu hautareitti)
- ◉ opaskirjanen Euran tärkeimmistä muinaisjäännöksistä Menneisyyden loistoa suomeksi ja englanniksi (valm. 1994)
- ◉ esihistoriallisia kohteita esittelevä matkailuesite (valm. 1997)
- ◉ muinaistekstiiliverstas, joka esittelee pukeutumista ja vaatteiden valmistamista 1000 vuotta sitten lähtökohtana Euran emännän puku ja viikinkiaikainen miehen puku Luistarista (valm. 1995)
- ◉ arkeologisten löytöjen pysyväisnäyttely Naurava lohikäärme ja muita Osmanmäen aarteita muinaistekstiiliverstaan kanssa samassa rakennuksessa (kesästä 1997 lähtien)
- ◉ esihistorian kokeilupäivät koululaisille ja suurelle yleisölle (1994 lähtien)
- ◉ esihistoriakerhot yläaste- ja lukioikäisille (1996 lähtien)
- ◉ muinaisleirikouluprojekti, jossa ala-asteikäiset lapset tutustuvat viikinkiajan elämään Eurassa "aidossa" ympäristössä viikinkien opastamana (1997 lähtien). Yhteistyöhankeessa mukana myös Turun yliopiston Rauman opettajankoulutuslaitos.
- ◉ muinaisesineiden mallien ja kuvioden käyttäminen tämän päivän käsityötuotteiden tuotekehityksen pohjana - Euran Härkäpäiset ja Euran käsityöprojekti (1993 lähtien)
- ◉ Euran esihistorian kirjoittamisesta tehty kunnanvaltuustossa periaatepäätös vuonna 1996.

I MUINAISJÄÄNNÖSKOHTTEIDEN KUNNOSTUS JA ESITTELY

- ◉ Esiteltävien muinaisjäännösten kunnostaminen ja hoito
- ◉ Esihistorian opastuskeskuksen perustaminen Iso-Vahen kiinteistöön: Euran ja Satakunnan kohteista esittelevä perusnäyttely, infopiste ja vaihtuvien näyttelyiden tila
- ◉ Euran esihistoriallisia kohteita esittelevän reitin kehittäminen ja esitteen tuottaminen
- ◉ Esiteltävien muinaisjäännösten opastuksen ja viitoituksen järjestäminen uudella tavalla.

II ELÄMYSPAKETTIEN RAKENTAMINEN JA MUINAISLEIRIALUEEN RAKENTAMINEN

- Muinaisleirialueen rakentaminen ja kunnostus
- Välineistön hankinta
- Elämyksellisten tuotepakettien kehittäminen
- Markkinointi
- Rautakauden talon rakentaminen leirikoulualueelle

III TIEDON JAKAMINEN EURAN ESIHISTORIASTA JA IDENTITEETIN VAHVISTAMINEN

- ◉ Euran esihistoriaa ja esihistoriallista elämäntapaa kuvaavan tiedon kerääminen ja julkaisu kehittämistyön pohjaksi
- ◉ Multimediallisen valmistaminen

IV MUU PROJEKTITYÖSKENTELY

- Projektisihteerin palkkaaminen kahdeksi vuodeksi
- Hankkeen verkottaminen kotimaisten ja eurooppalaisten vastaavien hankkeiden kanssa

MITÄ SEURASI

- ◉ Toimijaverkosto syntyi, kullakin omat tehtävät, mutta tiivis yhteistyö: Euran kunta, Pohjolan muinaiselämys, Alasatakunnan perinneyhdistys Osma ry
- ◉ Uusia työpaikkoja/työtilaisuuksia/yrityksiä
 - käsityöläiset
 - oppaat
 - esihistorian elävöittäjät
 - Nauravan lohikäärmeen avoinnapito
 - vuodesta 2002 ympäri vuoden
 - työtilaisuudet taiteilijoille
- ◉ Tapahtumat: Muinaisaikaan, Satakuntalaiset viikinkitaitokisat 5-luokkalaisille
- ◉ Matkailullinen merkitys
- ◉ Imago

ESIHISTORIAN OPASTUSKESKUS NAURAVA LOHIKÄÄRME

- avoinna ympäri vuoden
- näyttelyitä uusitaan, myymälä avoinna

LUISTARIN MUINAISPUISTO JA NÄYTTELYTILA

- avoinna yleisölle kesällä

MUINAISJÄÄNNÖSTEN HOITOA

- mm. Käräjämäellä nuorten työpajan nuorten avulla
- Luistarin muinaispuiston aidan uusiminen Museoviraston avustuksen turvin

TAPAHTUMIA

- Muinaisaikaan -tapahtuma
- Satakuntalaiset viikinkitaitokisat
- luentoja: Pirkko-Liisa Lehtosalo-Hilander, Unto Salo
- seminaari kaivauksiin liittyen

KAIVAUKSET, HANKKEET

- Kauttuan vanhan kylän kaivaukset
- Pulu-hanke

POHJOLAN MUINAISELÄMYS OY

- ◉ elämyspaketit Härkänummella aikuisille ja lapsille
- ◉ yhteistyökumppani tapahtumien järjestämisessä

YHDISTYKSET

Alasatakunnan perinneyhdistys Osma ry:

- ◉ Kuukausittaiset kokoontumiset
- ◉ retket, matkat (Kiruvesi)
- ◉ tapahtumat
- ◉ talkoot

Alasatakunnan Oppaat ry.

- ◉ Ryhmien opastukset (107 vuonna 2012)

Euran muinaispukutoimikunta

”HYVÄT NEUVOT”

- asiantuntijat avainasemassa, perustuu löytöihin ja tietoon, Museovirasto
- oppia muualta suunnitteluvaiheessa: tuotteistamista ja elävöittämistä tehty muualla Euroopassa pitkään, soveltaminen omaan aineistoon
- alueen omat asukkaat ensimmäinen kohde
- kestäväälle pohjalle niin tiedollisesti kuin ekologisesti alusta lähtien
- ainutlaatuisuus kohteena - ainutlaatuisuus myös esilletuomisessa